

2014-10-23

Ert dnr:
A2014/2465/ARM

Avdelningen för arbetsgivarpolitik
Anna Svanestrand

Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Registerutdrag i arbetslivet (SOU 2014:48)

Sammanfattning

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) tillstyrker följande delar av utredningens förslag:

- SKL tillstyrker att ett förbud införs mot att arbetsgivare begär att arbetstagare och arbets sökande överlämnar ett utdrag ur belastningsregistret, om inte en sådan begäran har uttryckligt författningsstöd.
- SKL tillstyrker att förbudet införs genom en ny lag.
- SKL tillstyrker att sanktionen för arbetsgivare som bryter mot förbudet blir skadestånd för den kränkning som har inträffat.

SKL föreslår följande tillägg:

- SKL anser att den kan finnas ett behov för arbetsgivare inom hemtjänst, personlig assistans och äldreomsorg av att kunna begära belastningsregisterutdrag från arbets sökande. SKL anser att det bör införas en lagstadgad möjlighet för arbetsgivare inom sådana verksamheter att begära belastningsregisterutdrag inför anställning.

Ett generellt förbud i lag mot registerkontroll

SKL tillstyrker att ett förbud införs mot att arbetsgivare begär att arbetstagare överlämnar ett utdrag ur belastningsregistret, om inte en sådan begäran har uttryckligt stöd i lag eller annan författning.

SKL delar utredningens uppfattning att uppgifter från belastningsregistret är av integritetskänslig karaktär och inte ska begäras generellt av arbets sökande. Uppvisandet av registerutdrag kan inte ersätta en omsorgsfull rekryteringsprocess.

SKL tillstyrker att förbudet införs genom en ny lag, samt att som arbetstagare enligt lagen även anses den som söker arbete, söker eller fullgör praktik eller som utför arbete som inhyrd eller inlånad personal.

SKL tillstyrker även att den som i arbetsgivarens ställe har rätt att besluta i frågor som rör arbetstagare, t.ex. rekryteringsföretag, ska likställas med arbetsgivaren.

SKL tillstyrker vidare att en arbetsgivare som bryter mot lagen ska betala skadestånd för den kränkning som inträffat, dvs. allmänt skadestånd.



Registerkontroll inom särskilt angivna verksamhetsområden

SKL anser att den kan finnas ett behov för arbetsgivare inom hemtjänst, personlig assistans och äldreomsorg av att kunna begära belastningsregisterutdrag från arbetsökande. SKL anser att det bör införas en lagstadgad möjlighet för arbetsgivare inom sådana verksamheter att begära utdrag ur belastningsregistret inför anställning.

Brukarna inom sådana verksamheter är ofta utsatta personer, på grund av ålder eller funktionshinder. Verksamheten utförs till stor del i brukarnas hem och anställda arbetar ofta ensamma hos brukarna. Det finns därför ett särskilt intresse av att skydda brukarna så att de inte utsätts för brott av de anställda. De typer av brott som det kan finnas behov av att kontrollera inför anställning inom sådana verksamheter är stöld och liknande, våldsbrott, sexualbrott och narkotikabrott.

SKL delar inte utredningens synpunkt i bilaga 8 till utredningen, att regleringen i lag borde utformas som en skyldighet för arbetsgivaren att genomföra kontroll. Det kan finnas skillnader mellan olika verksamheter med avseende på hur utsatta brukarna är, t.ex. beroende på olika typer av funktionshinder. Det finns även skillnader i hur verksamheten är utformad, t.ex. i vilken utsträckning det förekommer ensamarbete.

Beroende på uppdragets art kan det i vissa fall framstå som obehövt att begära ett registerutdrag. Att införa en skyldighet för alla arbetsgivare inom angivna verksamheter att alltid kontrollera registerutdrag skulle därför innebära en alltför stor administrativ börda.

Redan idag finns lagen (2013:852) om registerkontroll av personer som ska arbeta med barn, som har sin grund i EU:s direktiv om bekämpande av sexuella övergrepp mot barn, sexuell exploatering av barn och barnpornografi. Lagen innebär en möjlighet men inte en skyldighet för arbetsgivaren att begära in registerutdrag. På liknande sätt bör det enligt SKL:s mening för arbetsgivare inom hemtjänst, personlig assistans och äldreomsorg vara upp till varje arbetsgivare att avgöra om belastningsregisterutdrag ska krävas av arbetsökande, så länge kontrollen inte utförs på ett sätt som är diskriminerande eller strider mot god sed på arbetsmarknaden.

Sveriges Kommuner och Landsting

Håkan Sörman

Agneta Jöhnk